

KONCEPTNOTE OM NY CIVILSAMFUNDSPOLITIK

Kort baggrund:

Nærværende konceptnote beskriver processen for, hvordan Udenrigsministeriet planlægger at forberede den ny civilsamfundspolitik, og opridser hovedelementerne i en ny politik. Følgende forventes at indgå i den ny civilsamfundspolitik som nye elementer i forhold til den aktuelle civilsamfundsstrategi:

- 1) Uddybning af hvordan civilsamfundsorganisationer (CSOer) kan bidrage til rettigheds-haverperspektivet i den rettighedsbaserede tilgang og dermed til implementering af målsætningerne i "Retten til et bedre liv";
- 2) Støtte til civilsamfundet bør baseres på en klar kontekst-specifik forandringsteori;
- 3) Behovet for at artikulere og dokumentere de danske CSOers specifikke bidrag til et stærkt, uafhængigt og mangfoldigt civilsamfund (tillægsværdi) understreges;
- 4) Der stiles mod at bevare og hvor muligt yderligere udvikle en blanding af finansieringsmekanismer, som reflekterer mangfoldigheden i civilsamfundet, herunder finansiering kanaliseret gennem danske CSOer.

Strukturen for den ny politik for civilsamfund:

0. Udviklingsministerens forord (½ side)
1. Introduktion (1-2 sider)
 - 1.1 Rammerne for den ny politik – Lov om Internationalt Udviklingssamarbejde, den udviklingspolitiske strategi ”Retten til et bedre liv”, og andre strategier.
 - 1.2 Vores definition af civilsamfund (ikke-statslig aktør) – hvem er omfattet? Vigtigt at præcisere Udenrigsministeriets (UMs) definition af civilsamfund (ses i modsætning til marked og stat). Definitionen vil inkludere fagforeninger, tænketanke, visse medieorganisationer og erhvervs sammenslutninger – afhængig af deres roller og mandater. Definitionen kan eventuelt også omfatte ikke-formaliserede bevægelser og være mere fleksibel i forhold til nyopståede former for civilsamfundsorganisering.
 - 1.3 En politik for det samlede civilsamfundsengagement – understrege at politikken vil gælde for alle former for udviklingssamarbejde, og at udarbejdelse af politikken vil ske i et samarbejde med alle relevante enheder i UM. En række kontorer i UM, f.eks. HCP (civilsamfund og humanitære indsatser), MENA (Mellemøsten og Nordafrika), EUN (europæiske naboskab), GRV (grøn vækst), UGS (udviklingspolitik og globalt samarbejde), JTMR (menneskerettigheder), og danske ambassader samarbejder i betydeligt omfang med civilsamfundet, såvel i Danmark, som international og lokalt.
2. Mål og målgrupper (1.2 sider)
 - 2.1 Den ny politik vil bygge på styrkerne i den hidtidige strategi (partnerskaber, kapacitetsudvikling og fortalervirksomhed) og opdatere støttemulighederne som svar på de aktuelle udfordringer og muligheder for civilsamfundet i udviklingslandene.
 - 2.2 En klar målsætning – hvorfor vil vi udarbejde en politik (hvorfor fokuserer vi på fleksible partnerskaber og kapacitetsudvikling indenfor fortalervirksomhed?). Målsætningen kunne f.eks. være følgende: ”Vi vil udvikle lokal civilsamfundskapacitet til på demokratisk og ærlig vis at repræsentere de sager og befolkningsgrupper, civilsamfundet repræsenterer, på en ansvarlig og transparent måde”.
 - 2.3 Målgrupper for politikken vil blive identificeret under dette punkt. Hovedmålgrupperne omfatter civilsamfundet, CSOer og rettighedshavere i udviklingslande, dvs. ekskluderede grupper, som ikke har kapaciteten til at kræve deres rettigheder og opnå indflydelse på eget liv. UM-kontorer, ambassader og danske CSOer kanalisere støtte til hovedmålgrupperne, og denne støtte vil skulle ydes i overensstemmelse med principperne i denne politik. Politikken vil ligeledes danne udgangspunkt for den politiske dialog. Danmark fører med multilaterale organisationer om støtte til civilsamfundet.
 - 2.4 Omfanget af politikken beskrives – hvad dækker den, og hvad dækker den ikke. Politikken vil præcisere mål, hensigter og forventninger, hvorimod eksisterende

finansieringsmekanismer kun vil blive skitseret kort uden at gå i detaljer om beløbsstørrelser.

3. Aktuelle globale udfordringer og muligheder (2 sider)

- 3.1 Evalueringen fra 2013 af Danidas Civilsamfundsstrategiviste, at CSOer i udviklingslandene fortsat ser hovedelementerne i 2008 strategien som velbegravede (fremme af en aktiv og åben debat; fremme af et uafhængigt, lokalt baseret civilsamfund; og vigtigheden af kapacitetsudvikling, fortalervirksomhed og netværk). Evalueringen vurderer ligeledes, at de danske CSOer føler ejerskab for strategien, men at strategien ikke er blevet "operationaliseret", mao. den er ikke blevet systematisk udrullet og monitoreret inden for de forskellige samarbejdsformer i Danida. Til trods for, at der ikke er blevet udarbejdet en egentlig implementerings- og monitoreringsplan har der været et bredt samarbejde med CSOer på tværs af de forskellige samarbejdsformer. Vedtagelsen af den rettighedsbaserede tilgang i "Retten til et bedre liv" giver mulighed for at integrere en ny civilsamfundspolitik heri, idet civilsamfundspolitikken vil kunne bidrage til at konkretisere rettighedshaveraspektet i den overordnede strategi. Evalueringen understreger også behovet for at opretholde og hvor muligt yderligere udvikle en blanding af finansieringsmekanismer, som reflekterer mangfoldigheden og den ændrede dynamik i relation til civilsamfundet i udviklingslandene. I forbindelse med forberedelsen af politikken vil spørgsmålet om til stadighed at søge at udvikle innovative, effektive partnerskaber med CSOer i udviklingslandene blive diskuteret med danske CSOer med henblik på at artikulere og dokumentere danske CSOers særlige bidrag (tillægsværdi) i forhold til et stærkt, uafhængigt og mangfoldigt civilsamfund i udviklingslandene.
- 3.2 CSOers råderum – bliver det mindre eller større? Der bør skelnes mellem, om CSO-deltagelse sker efter invitation eller efter krav fra CSOer. Ligeledes skelnes der mellem, om der er tale om reelle ændringer i CSOernes råderum eller blot ændringer i juridisk forstand. Politiske og juridiske betingelser for CSOers handlemuligheder begrænses i nogle lande i verden til trods for at civilsamfundsaktiviteten tager til. Begrænsninger i råderum – er det en selvopfyldende profeti? En del af denne debat handler om reelle begrænsninger i råderum, men det kunne også tages som et positivt tegn, at civilsamfundet i højere grad end tidligere udfordrer regeringerne og derfor er rykket tættere på grænserne for civilsamfundsdeltagelse, mere end at der er tale om, at grænserne har flyttet sig. Der er en tendens til at generalisere om den tiltagende begrænsning i CSOers råderum, men dette varierer fra land til land.
- 3.3 Økonomisk vækst og ulighed: Antallet af fattige lande falder, men uligheden øges, især i mellemindkomstlandene. Dansk udviklingspolitik vil også fremover fokusere på fattigdomsbekæmpelse. Noget af civilsamfundsstøtten vil blive kanaliseret til CSOer i mellemindkomstlande gennem programmer, der målrettes særlige prioriteter i udvalgte geografiske områder (europæisk naboskab (EUN)/ Mellemøsten og Nordafrika (MENA)). Politikken vil indeholde klare kriterier for, hvor og hvornår civilsamfundet i mellemindkomstlande kan støttes.

- 3.4 Sociale bevægelser og sociale medier – hvordan håndteres det, at sociale medier overtager CSOers rolle som repræsentanter for lokalsamfund: Dette er tiltagende en realitet, særligt i mellemindkomstlande, fx under ”det arabiske forår”, og bør tages med i betragtning. Mere uformelle og flydende former for organisering og meningstilkendegivelser udfordrer ikke bare regeringer, men også donorsamfundet og de traditionelle former for formaliseret samarbejde.
- 3.5 Anerkendelse af et mangfoldigt og aktivt civilsamfund som et mål i sig selv. EU's strategi om samarbejdet med civilsamfundet¹ er et eksempel på, hvordan donorer i dag ser et stærkt civilsamfund som et mål i sig selv. Politikken vil forholde sig til EU's strategi med henblik på at sikre en sammenhængende tilgang.
- 3.6 Donorer fokuserer i stadig højere grad på resultater. Hvad angår små og mellemstore danske CSO'er vil de målbare resultater realistisk set først og fremmest vedrøre ændringer i de lokale CSOers kapacitet. Alle organisationer bør dog også søge at gå et skridt videre og vise mere konkrete resultater relateret til fremme af fattige gruppers rettigheder.
- 3.7 Politikken vil lægge større vægt på dokumentation af effekten af samarbejdet og støtten. Dette er både en mulighed og en udfordring. Det er vigtigt at fastholde CSOernes rolle som legitime aktører, der repræsenterer fattige befolkningsgrupper. Det må anerkendes, at det er vanskeligere at måle og dokumentere den tilfølgsværdi, de danske CSO'er kan tilføre partnerorganisationer i forhold til adgang til internationale fora end at dokumentere resultater af f.eks. serviceydelser.
- 3.8 Debat og politikændringer på nationalt og internationalt niveau – hvordan opererer man i en globaliseret verden og med globaliserede CSO'er. Danmark skal fortsat støtte koordineret civilsamfundsdeltagelse i internationale processer. Politikken vil beskrive, hvordan CSO'er i udviklingslandene sikres adgang til at deltage i internationale processer. Mange danske CSO'er er del af internationale netværk, og koordinerede og omkostningseffektive tilgange og strukturer bør løbende fremmes. Internationale netværk kan facilitere koblinger mellem de forskellige niveauer ved at anvende lokale og nationale data som input i internationale fora, og ved at kommunikere tilbage til partnere på nationalt og lokalt niveau. Sydbaserede CSOers jævnbyrdige deltagelse i denne kæde fra lokalt til globalt niveau bør sikres.

4. Civilsamfund og udvikling (4-5 sider)

- 4.1 Uddybning af den rettighedsbaserede tilgang til udvikling – hvordan tilrettelægges samarbejdet med rettighedshavere og deres organisationer. ”Retten til et bedre liv” introducerer den rettighedsbaserede tilgang mere systematisk i det danske udviklingssamarbejde. Civilsamfundsorganisationer skabes, når mennesker samles om et fælles mål – f.eks. om at kræve deres rettigheder overfor ansvarlige myndigheder (duty bearers). Civilsamfundsstøtten er derfor en central drivkraft i den rettighedsbaserede tilgang. De fire principper i den rettighedsbaserede tilgang

¹Kommissionsmeddelelse: ”Demokratiets rødder og bæredygtig udvikling: Europas samarbejde med civilsamfundet i eksterne anliggender” (The roots of democracy and sustainable development: Europe's engagement with Civil Society in external relations”)

– deltagelse, ikke-diskrimination, ansvarlighed og åbenhed vil blive fremhævet i politikken, som vil være retningsgivende for samarbejdet med rettighedshavere og deres repræsentanter.

4.2 Politikken vil vejlede om, hvordan samarbejdet med civilsamfundet tilrettelægges indenfor de fire prioritetsområder i "Retten til et bedre liv" – menneskerettigheder og demokrati, grøn vækst, sociale sektorer, og stabilitet og beskyttelse. Den vil indeholde vejledning om hvilke aspekter, der bør overvejes ved inddragelse af civilsamfundsaktører i processer, som styrker menneskerettigheder og demokrati, grøn vækst, sociale sektorer, og stabilitet og beskyttelse. Fremme af et stærkt, uafhængigt, mangfoldigt og aktivt civilsamfund vil blive set som en vigtig del af et styrket demokrati/menneskerettigheder. I en del lande spiller lokale CSOer en vigtig rolle med sikring af serviceydelser og kan være en del af de nationale sektorstrategier. Den støtte, der kanaliseres gennem danske CSOer vil dog have et klart fokus på lokale CSOers kapacitet som repræsentanter for rettighedshavere. I skrøbelige situationer vil der være mulighed for at danske CSOer kan benytte en mere fleksibel tilgang baseret på en analyse af den lokale kontekst. Organisationer, der arbejder med såvel et humanitært som et civilsamfunds/udviklingsperspektiv, vil skulle gennemføre regelmæssige analyser og tilpasse programmerne med henblik på at reflektere den aktuelle situation.

4.3 Forandringsteorier (Theories of Change):

To scenarier: 1) Stabile stater med samarbejdsorienterede regeringer, og 2) Skrøbelige situationer. Her vil input fra et NGO-træf i oktober 2013 samt en intern UM workshop blive inkluderet i politikken, og der vil være en visuel præsentation af forandringsteorien.

Der vil være behov for kontekstspecifikke forandringsteorier, der beskriver stabile situationer med samarbejdsorienterede og kompetente regeringer, og andresituationer med ikke så kompetente regeringer, der ikke i samme grad er samarbejdsorienterede. Hvad angår CSOer i skrøbelige situationer er der behov for kontekstspecifikke forandringsteorier og implementeringsformer, som tillader større fleksibilitet med hensyn til fortalervirksomhed kombineret med serviceydelser i mere skrøbelige situationer, men som øger CSOernes rolle som repræsentanter for rettighedshavere, inkl. rollen som vagthund, efterhånden som situationen ændrer sig. Der vil være særlige muligheder for bedre koordination og synergi mellem humanitære indsatser og civilsamfundsstøtte, og fleksibilitet er nødvendig for organisationer, som både har humanitære partnerskabsaftaler og rammeaftaler.

5. Politikens hovedelementer (4 sider)

Partnerskaber – fleksible og forpligtende partnerskaber anbefales i evalueringen. Partnerskaber bør være i centrum af civilsamfundssamarbejdet. Men hvad skal karakteren af disse partnerskaber være? Partnerskaberne bør bevæge sig væk fra fokus på finansiering, som den primære begrundelse for partnerskabet, og hen imod at have et mere ligeværdigt og gensidigt udbytterigt partnerskab. Partnerskaberne bør være innovative, bedre balanceret og på tværs af sektorer. Internationale CSOer og CSOer med base i nord har en rolle at spille i deres egen verdensdel i tæt samarbejde og netværk med CSOer i ud-

viklingslande og globalt. Nordbaserede CSOer skal styrke fokus på, hvordan de kan bidrage til at koble CSOer i udviklingslandene til de globale dagsordener, baseret på lokalt definerede behov og udfordringer. Derudover bør mere fleksible former for partnerskaber udvikles efterhånden som mere utraditionelle former for civilsamfund - f.eks. sociale bevægelser, reaktioner mod uretfærdigheder og ad hoc politiske dagsordener - opstår.

Kapacitetsudvikling – Her vil der ikke blot være tale om administrativ og faglig kapacitetsudvikling, men kapacitetsudvikling inden for internt demokrati herunder deltagelse, ansvarlighed, ikke-diskrimination og åbenhed, samt styrkelse af partnere i relation til fortalervirksomhed, rollen som vagthund, ledelse og organisatorisk kapacitet, monitorering og rapportering samt netværksaktiviteter. Der vil også være fokus på prioritetsområderne i ”Retten til et bedre liv”. Resultatrapportering bør være en del af CSOernes interne demokrati og bør ikke alene udarbejdes for at tilfredsstille donorerens krav. Kapacitetsudviklingen skal understrege partnerskaberne mellem danske CSOer og CSOer i udviklingslandene. CSOer i udviklingslandene bør i højere grad kunne efterspørge støtte fra danske organisationer, når disse er de bedst kvalificerede til at levere den ønskede kapacitetsudvikling, men de vil også kunne søge andre partnere, hvis det skønnes mere hensigtsmæssigt. På den måde skal CSOer i udviklingslandene påtage sig fuldt ejerskab for egne kapacitetsbehov.

Fortalervirksomhed – Støtte til civilsamfundets kapacitet til at engagere sig i kritisk politisk dialog med myndigheder på lokalt, nationalt og internationalt niveau er centralt i forhold til at opnå rettigheder. Der vil være fokus på at fremme af civilsamfundsrepræsentanters rolle som vagthund og støtte til at rettighedshavernes stemmer høres systematisk. Alliance- og netværksdannelse er afgørende for at opnå forandringer, og det er vigtigt, at fortalervirksomheden er baseret på evidens. Det vil blive undersøgt, dels hvordan donorer kan spille en positiv rolle i forhold til at fremme ’invitation til dialog’ (herunder med ikke-finansielle midler) mellem myndighederne og CSOer, og dels hvordan forsøg på begrænsning af CSOernes handlemuligheder kan imødegås.

6. Samarbejdsmodaliteter (6-7 sider)

Dette afsnit vil beskrive de forskellige typer af og formål med partnerskaber. Det vil også skitsere, hvordan politikken og de eksisterende samarbejdsmodaliteter implementeres. Nye samarbejdsformer vil kunne introduceres alt efter udviklingen i civilsamfundet i udviklingslande.

UM vil arbejde med støtte til civilsamfundet i udviklingslandene på forskellige niveauer. Da udviklingssamarbejdet er decentraliseret til lande-/ambassadeniveau, vil politikken skitsere hvilke partnerskabsformer, man vil kunne arbejde med på landeniveau. Politikken vil definere kriterier for støtte til civilsamfundet på regionalt niveau. En del af de danske CSOer og CSO-netværk, som de danske organisationer er medlem af, er ligeledes vigtige partnere i implementeringen af støtte til det lokale civilsamfund. Politikken vil beskrive hvilke former for partnerskaber, der vil blive prioriteret samt forventningerne til partnerskabet med danske organisationer. På internationalt niveau vil UM arbejde med multilaterale organisationer, internationale CSOer, tænketanke og forskningsinstitu-

tioner. Policy-dialogen med multilaterale organisationer vil tage udgangspunkt i principperne i denne politik.

- 6.1 Støtte til civilsamfundet på landeniveau (1-2 sider) –Her vil politikken skitsere forskellige typer af partnerskaber i landeprogrammer, inden for forskellige sektorer, f.eks. inden for menneskerettigheder og god regeringsførelse (fortalervirksomhed, rollen som vagthund, og fremme af et mangfoldigt civilsamfund som et mål i sig selv). Kapaciteten hos nogle CSOer i udviklingslandene styrkes, men samtidig øges forskellene mellem CSOerne. Det er vigtigt at udvikle en blanding af forskellige finansieringsmekanismer, der er rettet mod lokale partnere. For nogle vil dette indebære mere direkte adgang til øgede støttemuligheder, og for andre vil det indebære mindre, mere fleksible støttemekanismer. Det vil fortsat være en udfordring at få udviklet og opretholdt en passende blanding af fleksible finansieringsmekanismer. Der vil blive gennemført et studie af hidtidige erfaringer fra multidonorfonde, herunder hvordan disse ledes og administreres således at de yder effektiv støtte til den overordnede målsætning. Studiet vil give input til politikken og danne grundlag for udarbejdelsen af et erfaringskatalog samt en vejledning til dansk deltagelse i multidonorfonde.
- 6.2 Støtte til civilsamfundet på regionalt niveau (½-1 side) - Herunder forskellige regionale programmer, der ledes og administreres fra ambassader eller fra UM i København, herunder det dansk-arabiske partnerskabsprogram og det danske naboskabsprogram. Skitsere forskellige former for partnerskaber med forskellige formål.
- 6.3 Strategiske partnerskaber med danske CSOer, danske CSO-netværk og internationale alliancer (3-4 sider).

Formålet med partnerskaber med danske CSOer (pt. kaldet rammeaftaler) er at gøre det muligt for organisationerne at udvikle langsigtede strategiske programmer baseret på deres egne visioner og mål i samarbejde med partnere i udviklingslandene. Efterhånden som lokale CSOer øger deres kapacitet, ikke bare på administrative og faglige områder, men også på organisatoriske områder og i forhold til fortalervirksomhed, vil der i stigende grad være behov for at se nærmere på, hvor de danske CSOer tilfører samarbejdet en tillægsværdi. Derudover bliver det stadig mere almindeligt, at danske CSOer indgår i internationale sammenslutninger. Derved understreges behovet for at demonstrere de danske organisationers tillægsværdi i forhold til den overordnede strategiske indflydelse og bidrag i øvrigt til landeprogrammer, som drives af internationale sammenslutninger. Danske CSOer bør kunne dokumentere klare resultater af deres arbejde med partnerorganisationer og dermed demonstrere deres tillægsværdi. Danske CSOer bør ligeledes kunne dokumentere, hvordan de arbejder med fleksible partnerskaber og hvordan de søger nye samarbejdsformer med CSOer i udviklingslande og de nye civilsamfundsaktører, der opstår. Derudover bør danske CSOer fremme udviklingspartnernes synspunkter på de internationale sammenslutningers dagsordener og prioriteter.

Danske puljer og CSO netværk – Det overordnede formål med støtte gennem puljer er at styrke de mindre organisationers kapacitet til at gå ind i udviklingsarbejdet og øge interessen for/viden om udviklingsspørgsmål og udviklingslandene gennem et samarbejde mellem et bredt segment af små og mellemstore danske CSOer og deres partnere i udviklingslandene. CSO-netværk bidrager til at styrke samarbejdet mellem de danske organisationer og faciliterer aktivt engagement mellem danske CSOer, danske politikere og myndigheder såvel som medier.

- 6.4 Støtte til civilsamfundet på internationalt niveau:
- A) Multilaterale partnere (½-1 side) – Inkludere støtte til CSOer i policy-dialogen med multilaterale organisationer, anerkende de multilaterales dagsordenssættende rolle, hvornår der bør indgås partnerskab med dem, og samarbejdes med dem i forbindelse med kortlægning af civilsamfundet, som f.eks. EU's køreplaner (road maps) for civilsamfundet (EU, Verdensbanken, FN etc.)
 - B) Internationale CSOer, tænketanke, forskningsinstitutioner (½-1 side) - Bringe lokale CSOer i kontakt med internationale fortalernetværk og platforme. Hjælpe med at koble forskningsbaseret fortalervirksomhed til internationale platforme. Udviklingslandenes prioriteter bør reflekteres. Dette afsnit vil kunne være vejledende for den støtte, der gives til internationale CSOer fra fx Kontoret for Grøn Vækst (GRV) og Menneskerettighedskontoret (JTMR).
 - C) Humanitære indsatser (1 side) – Koblinger, koordination og synergier til den humanitære strategi; koblinger mellem humanitære- og udviklingsdagsordener. Særlige muligheder og forventninger til organisationer med både humanitære partnerskabsaftaler og rammeaftaler: analyse, fleksibilitet og forandring i implementeringen. Behov for en mere fleksibel tilgang til serviceydelser i skrøbelige situationer.
- 6.5 Hvordan alle modaliteterne vil supplere hinanden og bringes i spil i forskellige kontekster. (½ side).
7. Folkelig forankring og oplysningsaktiviteter (1-2 sider)
- 7.1 Hvorfor er dette vigtigt for CSOer i udviklingslandene? Vigtigheden af mellemfolkelige kontakter. Deling af fællesudfordringer bryder isolation og fremmer solidaritet. Unge-til-unge, handicappede-til-handicappede. Danmark kan lære af ligesindede i udviklingslandene.
 - 7.2 Organisationers folkelige forankring i Danmark og oplysningsaktiviteter er vigtigt for bred forståelse af behovet for udviklingssamarbejde og for at kommunikere resultaterne af udviklingsbistanden. Danske organisationer, der opleves som troværdige i deres lokalområde og bagland, haret særligt fortrin.
8. Monitorering og rapportering (1 side)
- 8.1 Opfølgningsmekanismer.
Politikken foreslås at dække perioden op til 2020 med engennemgang i 2017. Løbende evalueringsaktiviteter i 2014 og 2015 vil blive overvejet. Politikens implementering vil blive vurderet under de regelmæssige gennemgange af landepro-

grammerne samt i forbindelse med de regelmæssige gennemgange af støtten til de danske CSOer.

8.2 En særlig CSO policy markør lægges ind i Danidas Projektdatabase (PDB).

8.3 Implementering af politikken gennem eksisterende værktøjer og retningslinjer fremfor anvendelse af separate planer og rapportering for forskellige enheder og modaliteter.

UDKAST TIL PROCESPLAN FOR FORMULERINGEN AF
NY CIVILSAMFUNDSPOLITIK

Juni 2013 – første kvartal 2014

Dato	Aktiviteter
12. juni 2013	Offentligt møde hvor evalueringen af den nuværende Civilsamfundsstrategi præsenteres for en bred kreds
27. juni 2013	Møde i Programkomitéen om konceptnote
1. august 2013	Frist for valg af konsulenter til gennemførelse af studie om multidonorfonde og ledelsesmekanismer (kontraktstart i august 2013)
15. august 2013	Studie om multidonorfonde iværksættes
13. august 2013	Forelæggelse af revideret version af konceptnote for Udviklingspolitisk Råd (UPR)
23. august 2013	Drøftelse af konceptnote i UPR
10. september	Drøftelse af konceptnote i Udenrigsudvalget (URU)
September	Møde i dialoggruppen nedsat af NGO Forum. Input fra NGO-Forum og Udenrigsministeriets (UM) projektgruppe
Medio oktober 2013	Præsentation af konceptnote for UMs koncernledelsesforum
Oktober 2013	“NGO-træf” (organiseret af NGO Forum) – input til den nye civilsamfundspolitik fra danske, internationale og civilsamfundsorganisationer i udviklingslande og andre interessenter
Ultimo oktober 2013	Intern UM workshop med referencegruppe om forandringsteorier
Oktober - november	Formulering af udkast til ny civilsamfundspolitik
November	Møde i dialoggruppen organiseret af NGO-Forum. Input fra NGO-Forum og UM projektgruppe
Ultimo November/ December	Intern UM høring/kommentarer til udkast til ny civilsamfundspolitik
November/December	Kommentarer til udkast til ny civilsamfundspolitik fra andre donorer (peer review) og udvalgte partnere i udviklingslandene

Før udgangen af 2013 Udkast til ny civilsamfundspolitik forelægges Udviklingsministeren
Første kvartal 2014 Endelig version af den ny civilsamfundspolitik forelægges UPR